

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 De globaliseringsparadox

13 maximumscore 3

een juist antwoord bevat:

een redenering waarbij aangetoond wordt dat 'het politieke trilemma van de wereldeconomie' tot een bepaald vraagstuk – meest voor de hand liggend een veranderingsvraagstuk – beschouwd kan worden, met het noemen en gebruik van:

- een hoofdconcept en een voorbeeld uit tekst 4 1
- twee kernconcepten bij dit hoofdconcept met bij elk kernconcept een voorbeeld uit tekst 4 (per kernconcept en voorbeeld 1 scorepunt) 2

voorbeeld van een juist antwoord:

Het politieke trilemma van de wereldeconomie is een veranderingsvraagstuk, omdat

- de ontwikkeling in de EU die Rodrik beschrijft, namelijk de economische globalisering, verwijst naar de **richting en het tempo van ontwikkeling in de samenleving** (hoofdconcept verandering). Rodrik beschrijft met zijn trilemma de mogelijkheden en onmogelijkheden om deze globalisering te laten samengaan met democratie en/of nationale soevereiniteit (r. 10-29) 1
- Rodrik het probleem schetst van een snelle Europese financiële integratie namelijk **de uitbreiding en intensivering van (financiële) contacten en afhankelijkheden over landsgrenzen heen** (kernconcept globalisering van hoofdconcept verandering) hebben geleid tot economische en politieke problemen (r. 31-34). De snelle Europese financiële integratie is een voorbeeld van verandering namelijk globalisering 1
- Rodrik een ander element beschrijft van het politieke trilemma. Hij beweert dat democratisch bestuur en economische ontwikkeling lijden onder het feit dat de financiële integratie verder is gevorderd dan de politieke. "Om de democratie te redden, is ofwel méér politieke integratie nodig, ofwel minder economische samenwerking." (r. 35-40). Je zou zijn stellingname kunnen zien als een pleidooi voor meer **democratisering** (kernconcept van hoofdconcept verandering): de lidstaten kunnen kiezen voor minder economische samenwerking dus voor meer soevereiniteit voor de landen zelf en **meer macht en zeggenschap voor de burgers** over bijvoorbeeld wel of geen verdergaande Europese integratie. (Denk aan referenda over wel of geen associatieovereenkomst met Oekraïne, over uittreden van Groot-Brittannië uit de EU (de Brexit)) 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 4

een juist antwoord bevat:

- het noemen van een voorbeeld van een (beleids)maatregel van de EU-lidstaten waarmee het creëren van een Europese politieke gemeenschap zou kunnen worden bevorderd 1
- een uitleg van hoe dit voorbeeld daaraan bijdraagt met behulp van het hoofdconcept vorming 1
- een uitleg van hoe dit voorbeeld daaraan bijdraagt met behulp van twee kernconcepten van het hoofdconcept vorming (het noemen en gebruik per kernconcept 1 scorepunt) 2

voorbeeld van een juist antwoord:

- een voorbeeld van een maatregel
Een beleidsmaatregel van de EU/de EU-lidstaten zou kunnen zijn om op scholen van de EU-lidstaten een leerplan of vak in te voeren waarin kennis en begrip over de Europese cultuur, zoals ideeën over gemeenschappelijke herkomst of geschiedenis wordt overgedragen 1
- (uitleg) Daarmee streeft de EU **naar de verwerving van een gemeenschappelijke Europese identiteit**, wat een element is van het hoofdconcept vorming 1
- Het instellen van een vak op scholen in de EU-lidstaten waarin kennis en begrip over de Europese cultuur en geschiedenis wordt onderwezen, is een voorbeeld van **(politieke) socialisatie** (kernconcept) via onderwijs waarbij **kennis over de gedeelde Europese geschiedenis, gedeelde waarden en normen worden overgedragen en verworven** 1
- Met de introductie van zo'n vak zouden jongvolwassenen van de EU-lidstaten **zich ook kunnen gaan zien als een Europeanen** en **zouden dat ook naar anderen kunnen uitdragen**, wat elementen zijn van het kernconcept **identiteit** 1

Vraag	Antwoord	Scores
15	maximumscore 3	
	een juist antwoord bevat een redenering waaruit blijkt <ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="309 398 1315 472">• dat globalisering (kernconcept) heeft geleid tot een vermindering van representativiteit (kernconcept) in het Europees beleid<li data-bbox="309 477 1251 508">• wat gepaard gaat met een gebrek aan democratische legitimiteit<li data-bbox="309 512 1139 544">• met als gevolg de opkomst van Europa-kritische partijen	1 1 1
	voorbeeld van een juist antwoord:	
	• Door globalisering in de vorm van internationale economische integratie binnen Europa – het verbreden van de EU / financiële integratie (de introductie van de euro) is er een toename van internationale verbindingen en afhankelijkheden . Dit leidde tot een verminderd gevoel van autonomie van nationale staten en tot het gevoel bij een deel van burgers van EU-lidstaten dat zij zichzelf niet meer herkenden in de standpunten van politici. Wat leidde tot een verminderde representativiteit	1
	• De verminderde representativiteit ging gepaard met gebrek aan democratische legitimiteit onder de burgers van de EU. De besluiten van de EU-instellingen werden door (een minderheid van) Europese burgers niet gesteund	1
	• Door de verminderde representativiteit van Europese besluiten en het gebrek aan democratische legitimiteit keerde een deel van de burgers zich vervolgens af van de pro-Europese politieke partijen en steunde Europa-kritische partijen die meer overeenkomen met de standpunten van deze burgers (representativiteit)	1